

огляду на викладене, стає очевидним, що відповідальність це не лише риса характеру, а й практичний інструмент ефективності майбутньої професійної діяльності. Вона здатна формувати стійкість до стресових ситуацій, дозволяє приймати виважені рішення та прогнозувати наслідки власних дій. Відповідальний фахівець уміє критично оцінювати ситуацію, враховувати інтереси колективу та суспільства, а також на високому професійному рівні забезпечувати якість виконання завдань. Перспективи подальших розвідок полягають у поглибленому вивченні методів формування відповідальності у процесі професійної підготовки, а також у дослідженні її впливу на професійну ефективність та соціальну адаптацію майбутнього фахівця.

Список використаних джерел:

1. Бойко А. М. Персоналії в історії національної педагогіки. 22 видатних українських педагогів: Підручник / А.М. Бойко, В.Д. Бардінова. К. : ВД «Професіонал», 2004. 576 с.
2. Сухомлинський В. О. Вибрані твори : в 5 т. К. : Рад. Школа. Т. 4, 1977. 640 с.
3. Олексієнко О.Г. Особливості формування відповідальності як складової професійної компетентності майбутніх викладачів. *Духовність особистості: методологія, теорія і практика*. 2023. № 1 (105). Том. 1. С. 271–285. URL: https://journals.snu.edu.ua/index.php/DOMTP_SNU/article/view/653
4. Ірина Будулуца, Петро Лузан. Сутність та структура професійної компетентності викладачів загальноосвітніх дисциплін закладів професійної освіти. *Актуальні питання гуманітарних наук*. Вип. 84, том 1, 2025. С. 265–276. URL: https://aphn-journal.in.ua/archive/84_2025/part_1/40.pdf
5. Алексеева Т. В. Відповідальність як значущий показник професійної компетентності майбутнього фахівця. *Актуальні проблеми психології: збірник наукових праць Інституту психології імені Г.С. Костюка НАПН України*, 2013, Том. VI, Психологія обдарованості, Вип. 9. С. 61–71. URL: <http://appspsychology.org.ua/index.php/ua/arkhiv-vydannia/tom-6/vipusk-9-2014>

Ольга Блащак

*здобувач першого (бакалаврського) рівня вищої освіти,
спеціальності 231 Соціальна робота,
факультету педагогіки і психології,
Тернопільського національного педагогічного
університету імені Володимира Гнатюка*

Людмила Петришин,

*професор, доктор педагогічних наук,
професор кафедри соціальної роботи
та соціальної педагогіки
Тернопільського національного педагогічного
університету імені Володимира Гнатюка*

РОЛЬ КРЕАТИВНОСТІ В РОЗВ'ЯЗАННІ СОЦІАЛЬНИХ ПРОБЛЕМ

Постановка проблеми. У сучасному суспільстві соціальні проблеми набувають дедалі більшої складності, що вимагає від фахівців нових, нестандартних підходів до їх вирішення. Традиційні методи часто не відповідають динаміці соціальних процесів, тому креативність стає необхідною умовою ефективної соціальної діяльності. Креативне мислення дозволяє знаходити нестандартні рішення, формувати міждисциплінарні стратегії та використовувати ресурси громади для досягнення соціальної справедливості [1]. Проблема дослідження полягає у визначенні ролі креативності як інструменту соціальних змін і чинника підвищення ефективності соціальних практик.

Виклад основного матеріалу. Креативність у соціальній сфері розглядається не лише як здатність до створення нового, а як соціальний процес, що сприяє колективному мисленню та пошуку інноваційних рішень [3]. Вона поєднує аналітичний підхід до проблеми з емоційною чутливістю до потреб інших, що особливо важливо для працівників соціальної, педагогічної та психологічної галузей.

Дослідження показують, що соціальні інновації, побудовані на креативному підході, значно підвищують ефективність програм підтримки населення [2]. Це проявляється у створенні нових форматів соціальних послуг, розробці громадських ініціатив, використанні цифрових технологій для допомоги вразливим групам населення. Застосування креативного мислення допомагає перетворити соціальну допомогу з реактивного процесу на проактивну діяльність, що передбачає попередження проблем, а не лише їх подолання [6]. Важливим чинником розвитку креативності є сприятливе середовище — соціальне, професійне, освітнє. У соціальній роботі ефективність креативних стратегій значною мірою залежить від здатності організацій створювати умови для вільного обміну ідеями, заохочення ініціативи та співпраці [1]. Практика командної роботи та соціального проектування дозволяє фахівцям об'єднувати різні точки зору та формувати колективні рішення.

Креативність також сприяє підвищенню соціальної відповідальності. Люди, здатні мислити творчо, легше знаходять нові підходи до подолання стереотипів, дискримінації, нерівності [7]. Такі фахівці пропонують гуманніші, гнучкіші моделі допомоги, що враховують індивідуальні потреби клієнта та особливості соціального контексту. Особливої уваги заслуговує роль креативності у соціальній роботі з громадами. Залучення мешканців до спільного генерування ідей для розвитку територій, вирішення екологічних, освітніх, культурних проблем підвищує рівень соціальної згуртованості [4]. Креативні соціальні проекти створюють можливості для самоорганізації громад і формування активного громадянського суспільства.

Варто підкреслити, що розвиток креативності у соціальних фахівців потребує не лише освітньої підготовки, а й постійного саморозвитку, участі у тренінгах, міждисциплінарних ініціативах, обміну досвідом [1; 5]. Важливо також формувати

емоційну стійкість і відкритість до нових ідей, що є запорукою творчого підходу до складних соціальних завдань.

Висновки. Креативність є одним із ключових факторів ефективного розв'язання соціальних проблем. Вона сприяє пошуку нестандартних рішень, об'єднує людей навколо спільних цінностей і стимулює соціальні інновації. Розвиток креативного мислення у соціальних працівників та громадах дозволяє перетворювати соціальні виклики на можливості для зростання, зміцнює соціальну згуртованість і підвищує якість життя суспільства.

Список використаних джерел:

1.Петришин Л. Й. Технологічний аспект формування креативності фахівців соціальної сфери у контексті фахової підготовки. Педагогічні технології в сучасних наукових дослідженнях: досвід та інновації: колективна монографія / за ред. С. Харченка; Держ. закл. «Луган. нац. ун-т імені Тараса Шевченка». Старобільськ: ДЗ ЛНУ імені Тараса Шевченка, 2017. 372 с., С. 53-98;

2.Гуцул О. А., Огінок С. В. Соціальні інновації: критерії успіху. Львів : Видавництво Львівської політехніки, 2020. С. 70.

3.Саврасов М., Александров К. Соціальна креативність у структурі творчих здібностей майбутнього педагога. Професіоналізм педагога: теоретичні й методичні аспекти. 2019.

4.Набочук О. Продуктивне мислення та проблема творчості особистості. Проблеми сучасної психології. 2022. № 56. С. 129–149.

5.Ніколенко К. В. Креативність як чинник соціальних змін : дис. ... д-ра філос. н. Київ : КУБГ, 2017.

6.Кочеткова Н. А. Соціальні інновації як нова ідея розвитку суспільства. Львів : Львівська політехніка, 2015. С. 86-87.

7.Shust N., Filyk N. Інновації в освіті: соціокультурний вимір. Вісник Національної академії керівних кадрів культури і мистецтв. 2019.

Маріанна Бляшин,

*здобувач (бакалаврського) рівня вищої освіти,
спеціальність 013 «Початкова освіта»,
Мукачівський державний університет*

Науковий керівник : Надія Брижак,

*кандидат педагогічних наук, доцент,
доцент кафедри теорії та методики початкової освіти,
Мукачівський державний університет*

ВОЛОНТЕРСЬКА ДІЯЛЬНІСТЬ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ ЯК ЧИННИК СОЦІАЛЬНО-ПЕДАГОГІЧНОГО РОЗВИТКУ ОСОБИСТОСТІ

Сучасні соціальні, політичні та гуманітарні виклики, зумовлені воєнними діями, глобалізаційними процесами та змінами суспільних цінностей, актуалізують необхідність формування у здобувачів вищої освіти громадянської активності,